

Aan: Raad

Betreft : beantwoording vragen insprekers Ronde Tafel 'procesvoorstel invoering Omgevingswet' 12 december 2019 (20RV002)

Datum: 11 januari 2020

Opmerking vooraf

De beantwoording van de vragen van de insprekers is gebaseerd op de kennis van dit moment. Op alle bestuurslagen van de overheid is de kennisontwikkeling in het kader van de Omgevingswet een dynamisch proces: elke dag wordt nog gewerkt aan de ontwikkeling van de producten en diensten en groeien de inzichten over de aanpak die het best past bij de invoering van de wet. Wij staan graag open voor aanvullende vragen en opmerkingen naar aanleiding van de onderstaande beantwoording of naar aanleiding van nieuwe inzichten die in de komende tijd zullen gaan ontstaan.

Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

Vraag: Pagina 4 t/m 6, punten 22-27: hoe worden omgevingswaarden op het ene schaalniveau in lijn gebracht met omgevingswaarden op andere schaalniveau's?

Antwoord: Om te beginnen: Zeist is een onderdeel van een groter geheel: regio, provincie, Nederland. Thema's zoals mobiliteit/infrastructuur, programmering woningbouw, natuur, landschap en duurzame energie worden vooral op schaalniveau van de regio benaderd en ontwikkeld. Op deze manier ontstaan er perspectieven op kansrijke combinaties en slimme benutting van Utrechtse kwaliteiten. Kortom: we hebben niet helemaal een vrij speelveld bij de vaststelling en toepassing van de Zeister omgevingswaarden die onze identiteit kenmerken. Toch is het belangrijk om onze omgevingswaarden te kennen, om twee redenen. De eerste reden is dat wij scherp voor ogen willen hebben met welke Zeister waarden en belangen wij aan tafel zitten in de regio of bij provincie. Te weten waarvoor je staat en waarnaar je streeft creëert immers handelingsruimte. 'Opereren vanuit de Zeister kernkwaliteiten' noemt SMZ dit (punt 31). De tweede reden is dat de Zeister collectieve omgevingswaarden zelf dan weer het grotere geheel definiëren van de omgevingswaarden op wijk-, buurt of kernniveau. Het gaat er niet om dat de waarden op de verschillende schaalniveau's met elkaar in overeenstemming moeten zijn. Vanuit systemisch perspectief ('je bent altijd weer een onderdeel van een groter geheel') is het wel belangrijk om rekenschap te geven van de positie en gevolgen van de keuzes voor de andere schaalniveau's. Voorbeeld buiten Zeist: bouw van 5000 appartementen langs het Merwedekanaal in Utrecht heeft beslist gevolgen voor bijvoorbeeld de bereikbaarheid of parkeerdruk in omliggende stadsgebieden. Er wordt in Zeist gewerkt aan een instrument ('waardenweger') waarmee het gesprek over waarden, keuzes en gevolgen ervan kan worden gevoerd.

Vraag: Pagina 4, punt 22: hoe verhoudt het procesvoorstel (en in het bijzonder de Omgevingsvisie) zich tot de Maaltijd van Zeist?

Antwoord: Het opstellen van een Zeister Omgevingsvisie vraagt om meer dan alleen een gezamenlijke waardenverkenning. Het vraagt ook om een waardenoriëntatie vooraf. Er is immers veel informatie op allerlei thema's die iets te maken hebben met onze ruimte, denk aan bijvoorbeeld gezondheid, cultuur, duurzaamheid en landschap. Al deze bestaande informatie bevat waarden, ambities en ontwikkelingen over het leven in Zeist. Het zijn bouwstenen voor de Zeister Omgevingsvisie. De Maaltijd van Zeist is zo'n bouwsteen met als onderdelen het Receptenboek, het Uitvoeringsprogramma en het Toekomstboek.

Vraag: Pagina 4, punt 23: hoe verhoudt de gemeentelijke Omgevingsvisie zich tot de propositie van Zeist?

Antwoord: Een deel van de vraag is beantwoord bij de vraag 'pagina 4 t/m 6, punten 22-27'. Er is sprake van een volgtijdelijkheid tussen propositie en Omgevingsvisie. Immers: de propositie komt in de komende maanden beschikbaar, terwijl de visie eerst einde dit jaar beschikbaar komt. De propositie is een belangrijke bouwsteen voor de visie.

Vraag: Pagina 5, punt 27: het participatietraject om te komen tot een eerste versie van de Omgevingsvisie is gericht op het ophalen van (leef)omgevingswaarden per wijk, buurt of kern. De vraag: hoe wordt er dan omgegaan met de collectieve, algemene waarden voor heel Zeist?

Antwoord: Uit alle opbrengsten van de gesprekken met wijk, buurt en kern destilleren wij de collectieve algemene waarden van Zeist. Op deze wijze creëren wij draagvlak voor de collectieve waarden.

Vraag: Pagina 6, punt 30: Hoe worden de omgevingswaarden op de verschillende schaalniveau's onderling geïntegreerd?

Antwoord: Daar is nu nog geen zicht op. In het perspectief van de verkennende invoeringsstrategie is het van groot belang om te inventariseren, te categoriseren, te herkennen en vooral te bespreken hoe wij in Zeist deze vraag gaan beantwoorden. Dat hoeft niet af te zijn voor 1-1-2021; daar is in de komende jaren nog tijd voor.

Vraag: Pagina 7, punt 32: Gaat Zeist een Plan-MER opstellen?

Antwoord: MER's passen wij toe bij partiële aanpassingen van omgevingsplannen. Deze plannen bij elkaar vormen het nieuwe omgevingsplan voor heel Zeist.

Vraag: Pagina 7, punt 35: hoe beschermen wij onze omgevingswaarden op het niveau van de omgevingsplannen?

Antwoord: De omgevingswaarden voor Zeist en buurten, wijken en kernen van Zeist zijn een belangrijk raamwerk voor gesprekken in het kader van opzet en verandering van de nieuwe omgevingsplannen. Omgevingsplannen worden dus altijd gezamenlijk getoetst aan de

omgevingswaarden.

Vraag: Pagina 8, punt 39: zijn aanvragen en vergunningen straks in het Omgevingsloket direct beschikbaar?

Antwoord: Zeker, dit is één van de leidende uitgangspunten bij de stelselherziening en voedt één van de 4 veranderdoelen van de wet, namelijk Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik.

Vraag: Pagina 8, punt 40: wat betekent het dat er per 1-1-2021 één Verordening fysieke leefomgeving is vastgesteld?

Antwoord: Hiermee zijn alle bestaande thematisch georiënteerde verordeningen samengevoegd tot één thematisch georiënteerde verordening, waarbij wij ook zullen actualiseren: de (oude) verordeningen worden onderling nog eens goed in lijn gebracht bij de opzet van de nieuwe verordening. Samen met de 'bruidsschat' en de bestemmingsplannen vormt zij hiermee de Zeister regelgeving.

Meespreker '2'

Vraag: worden wijkvisies integraal overgenomen in de Omgevingsvisie? En zo ja: hoe dan?

Antwoord: De waarden uit een wijkvisie worden, mits deze breed gedragen worden, nemen we mee in het participatieproces en vormt onderdeel van de verdere participatie om te komen tot een omgevingsvisie. Als het gaat over belangen of concreten invulling van belangen zullen we deze betrekken bij de ontwikkeling van het omgevingsplan.

Vraag: waarom de haast bij vaststelling van het Omgevingsplan?

Antwoord: er is geen haast bij opstellen en vaststellen van de omgevingsplannen (voorheen: de bestemmingsplannen) die bij elkaar het Omgevingsplan voor Zeist vormen (indicatie: 2025). Wij willen een eerste versie van de Omgevingsvisie vaststellen waarin de voor Zeist collectieve omgevingswaarden en de omgevingswaarden per buurt, wijk of kern worden beschreven. Met de Omgevingsvisie hebben samenleving, gemeenteraad en alle andere belanghebbende partijen een richtinggevend instrument in handen dat behulpzaam kan zijn bij de afweging van alle belangen die bij benutting, inrichting en bescherming van onze leefomgeving in Zeist van toepassing zijn. Voor de diverse Omgevingsplannen gaan wij dus ruim de tijd nemen, zodat wij recht doen aan participatie en beginselen van zorgvuldigheid.

Vraag: hoe heeft de raad de mogelijkheid om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden?

Antwoord: Ook onder de nieuwe Omgevingswet heeft de gemeenteraad het laatste woord. De Omgevingswet heeft primair betrekking op het initiatiefproces (ja, mits) en doet veel meer beroep op meewegen van alle belangen die van toepassing (kunnen) zijn bij een aanvraag.

Vraag: waaraan worden aanvragen vanaf 1-1-2021 getoetst?

Antwoord: aan de bestaande bestemmingsplannen (die zijn nog gewoon rechtsgeldig en dus vigerend) en de verordening fysieke leefomgeving.

Vraag: hoe worden algemene belangen beschermd t.o.v. individuele belangen?

Antwoord: Dit raakt de essentie van de Omgevingswet. Voorheen werd het individuele belang gediend mits het aan alle wet- en regelgeving voldeed. Het werd daarmee nog wel getoetst aan algemeen belang maar niet persé aan 'andere' belangen. Dat speelveld verschuift onder de Omgevingswet. *Alle* belangen moeten tegen elkaar worden afgewogen.

Werkgroep Natuurlijk Zeist-West

Vraag: waarom is er haast bij de vaststelling van een werkversie voor de Omgevingsvisie?

Antwoord: Er is niet persé haast. Wel wij willen een eerste versie van de Omgevingsvisie vaststellen waarin de voor Zeist collectieve omgevingswaarden en de omgevingswaarden per buurt, wijk of kern worden beschreven. Met de Omgevingsvisie hebben samenleving, gemeenteraad en alle andere belanghebbende partijen een richtinggevend instrument in handen dat behulpzaam kan zijn bij de afweging van alle belangen die bij benutting, inrichting en bescherming van onze leefomgeving in Zeist van toepassing zijn. Nergens in den lande is ervaringsdeskundigheid beschikbaar voor het werken onder de Omgevingswet. Dat is een transitie in ons fysieke leefomgeving waarbij alle partijen *met elkaar* moeten gaan ervaren op welke manier we gezamenlijk de beste keuzes maken voor Zeist.

Vraag: staat de keuze voor een behoudende of explorerende invoeringsstrategie ter discussie?

Antwoord: Nee. Bij Zeist past een verkennende invoeringsstrategie, waarin we met elkaar verkennen, ontdekken, toetsen, betekenis geven, afwegen en keuzes maken. Vertrouwen, zorgvuldigheid en gezamenlijkheid zijn belangrijke waarden bij deze strategie. Dit wil niet zeggen dat alle regels worden losgelaten. Sterker: per 1-1-2021 zijn onze bestemmingsplannen gewoon van toepassing. Pas gaandeweg de jaren ervaren wij welke werkwijze het beste bij Zeist past en hoe wij tot de beste afwegingen en keuzes komen t.a.v. onze fysieke leefomgeving.

Vraag: wie stelt de inventarisaties vast bij het participatietraject voor de Omgevingsvisie?

Antwoord: de inventarisaties worden gebruikt voor het opstellen van de Omgevingsvisie die door de raad wordt vastgesteld.

Vraag: waarom wordt het concept mengpaneel nu al getest?

Antwoord: Er wordt in Zeist gewerkt aan de bouw van een instrument ('waardenweger') waarmee het gesprek over waarden, keuzes en gevolgen ervan kan worden gevoerd. Om te komen tot een

zinnig instrument worden tijdens de bouwfase testen uitgevoerd waarbij ook bijvoorbeeld uitvoeringsorganisaties zijn betrokken.

Vraag: komt er een apart raadsvoorstel voor het participatietraject Omgevingsvisie?

Antwoord: via een raadsinformatiebrief wordt de raad geïnformeerd over het participatietraject.

Vraag: Hoe met wijken die geen wijkvisie hebben?

Antwoord: wij nemen de input mee die wordt opgehaald in de diverse bijeenkomsten die in het kader van het opstellen van de Omgevingsvisie worden georganiseerd.

Vraag: is er al een ontwerpvisie?

Antwoord: nee. Het ontwerp van de visie is het resultaat van de opbrengst uit het participatietraject.

Vraag: is er geen participatie voor het Omgevingsplan?

Antwoord: de participatie bij het opstellen van nieuwe omgevingsplannen is heel belangrijk en daar zullen wij veel aandacht aan geven. Het traject waarin alle omgevingsplannen voor buurten, wijken en kernen van Zeist (vgl. bestemmingsplannen) bij elkaar uiteindelijk 'het' Omgevingsplan voor Zeist vormen loopt door tot na 2025. We hebben dus nog vele jaren de tijd om de plannen zorgvuldig en in participatie vast te stellen.

Stichting Beter Zeist

Vraag 1: waarom is er zo lang gewacht met het ontwikkelproces van de Omgevingsvisie?

Antwoord: De ontwikkeling van een gezamenlijk gedragen Omgevingsvisie in onze gemeente (in elke gemeente) neemt vele jaren in beslag. Wij hebben tot 2025 de tijd om een vastgestelde Zeister Omgevingsvisie te hebben. Zolang willen wij echter niet wachten: met de visie hebben samenleving, gemeenteraad en alle andere belanghebbende partijen een richtinggevend instrument in handen dat behulpzaam kan zijn bij de afweging van alle belangen die bij benutting, inrichting en bescherming van onze leefomgeving in Zeist van toepassing zijn. Wij werken er naartoe om per 1-1-2021 een eerste versie van de visie te hebben. Dat is dan nog geen voldragen en definitieve versie en de verwachting is dat we met elkaar gaan ontdekken in de komende jaren op welke punten de visie kan worden verscherpt en verbeterd.

Vraag 2: waarom is de participatie zo beperkt vormgegeven?

Antwoord: De participatie om te komen tot een zorgvuldige en gezamenlijk gedragen visie en plannen strekt zich uit tot ver in de jaren '20. Met andere woorden: het participatietraject is nog maar net op gang gekomen.

Vraag 3 en vraag 4: wordt er na vaststelling van de eerste versie van de visie nog voorzien in een uitgebreider participatietraject?

Antwoord: zie beantwoording vraag 2

Vraag 5: wordt voorzien in een adviesgroep voor het domein omgeving?

Antwoord: het belang van participatie bij de transitie die de Omgevingswet voorstaat is zeer groot. Een enkele adviesgroep volstaat niet om volgens de beginselen van zorgvuldigheid visie en plannen te ontwikkelen.

Vraag 6: kan er d.m.v. inspraak nog worden gereageerd op de Verordening fysieke leefomgeving?

Antwoord: In beginsel wordt de verordening beleidsneutraal omgezet. Wanneer we bij de actualisatie niet ontkomen aan nieuwe zaken, dan is inspraak een onderdeel van het proces. Op dit moment is dit nog niet duidelijk.

Vraag 7: wat is de rol van de raads werkgroep Omgevingswet in relatie tot de samenleving?

Antwoord: de raads werkgroep Omgevingswet heeft primair een verbindende rol tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie van de gemeente. De invoering van de Omgevingswet is een zeer omvangrijke en complexe operatie; de rol van de raads werkgroep is daarom van vitaal belang om (over)zicht te houden op het geheel en de deelresultaten. Zij neemt echter niet de vertegenwoordiging van de gemeenteraad over en heeft geen beslissingsbevoegdheid.

Vereniging Lyceumkwartier Zeist

Vraag: Welke bouwstenen van de Omgevingsvisie staan al vast?

Antwoord: Het opstellen van een Zeister Omgevingsvisie vraagt om meer dan alleen een gezamenlijke waardenverkenning. Het vraagt ook om een waardenoriëntatie vooraf. Er is immers veel informatie op allerlei thema's die iets te maken hebben met onze ruimte, denk aan bijvoorbeeld gezondheid, cultuur, duurzaamheid en landschap. Al deze bestaande informatie bevat waarden, ambities en ontwikkelingen over het leven in Zeist. Het zijn bouwstenen voor de Zeister Omgevingsvisie. Hieronder enkele van die bouwstenen op een rij:

- De Structuurvisie, de Brede Milieuvisie, de Centrumvisie, een visie op ons cultureel erfgoed, ons Gezondheids- en sportbeleid en onze Cultuurvisie;
- Uitkomsten proces 'Maaltijd van Zeist', te weten het Receptenboek, het Uitvoeringsprogramma en het Toekomstboek;
- De duurzaamheidsdoelstellingen en bijbehorende acties op weg naar energieneutraal Zeist 2050;
- Gebiedsvisies als: Utrechtseweg Noord, Stationsgebied Driebergen-Zeist en de WA Hoeve;
- Het lopende gebiedsvisietraject Dijnseburg;

- Lopende regionale projecten op thema's waarin Zeist haar positie aangeeft op regionale opgaven voor nu en de lange termijn, te weten onder andere in de 'Regionale Energie Strategie' en in het 'Regionaal Economisch Programma';
- Lopende lokale projecten, zoals de actualisatie van de Woonvisie en een nieuwe Mobiliteitsvisie;
- Het 'Vollenhove Vooruit' lange termijn ontwikkelplan.

Vraag: Welke status op de participatieladder hebben wijkverenigingen binnen het participatieproces?

Antwoord: Dit vindt plaats op het niveau van consultatie.

Vraag: is de Maaltijd een onderdeel van het participatieproces voor de Omgevingsvisie en hoe representatief is de Maaltijd voor de samenleving?

Antwoord: De Maaltijd is één van de bouwstenen voor de Omgevingsvisie. Zie ook vraag 1).